Ilmuhu way ka helaan marka aad:

- Hoos ugu soo daa degto si ay wejigaaga u arkaan. Tani waxay u sheegaysaa in aad xiisaynayso waxay samaynayaan iyo waxay dhahayaan. Waxay sahlaysaa is dhex galka labadiina.
- Ku cel celi codka ay sameeyaan. Ilmuhu way ku raaxaystaan cod samaynta, wayna ka helaan marka aad iyaga iska dhig dhigto adiga oo ku cel celinaya.
- Hees oo qosol, weliba marka aad quudinayso, u qubaynayso, ama aad dharka ka badelayso. Xusuusnow in aad kala hadasho ilmahaaga waxa aad samayso ama aragto maalintaas oo dhan – “Hooyo Jaakadeedii bay gashanaysaa”, “Kaasi waa Gaari weyn”.
- U sheeg magacyada wayaalaha ay arkayaan ama ku cayaarayaan. Ilmuhu waxay xiiseeyaan in ay waxyaalo cusub sahmiyaan ama bartaan, waxayna ka helaan in ay maqlaan waxa shey kaste lagu magacaabo.

Saan–qaadku waxa ay ka helaan marka aad:

- U deyso in ay taabtaan oo soo qabsadaan buugaagta adigoo u tilmaamaya magacaabayana masawirada.
- Isticmaala xarfaddo dhab ah halka hadalka dhallaanka ka ahaan la’hayd - “i sii” halka ay ka ahaan la’hayd *ta ta* ama “biyo” halka ay ka ahaan la’hayd *wawa*.
- Qaado waqti aad iyaga ku dhegaysato–waxay rabaan in aad maqashid codadkooda, erayadooda, iyo fikradahooda cusub oo dhan.
- Sii tilmaamo fudud oo ay raacaan – “Orod oo soo hel kabahaagii guduudnaa”.
- Isticmaal erayo badan oo kala duwan markaad la hadlayso–erayo iska soo hor jeeda sida kor/hoos, gudaha/bannaanka; eray ficileedyo sida “cararahaya”, “sayrinahaya”, iyo eray tilmaameedyo sida “farxad”, “weyn”, “yar”, “nadiif”, “wasakh”.
- Ku dhiiri geli in ay la dheelaan caruur kale – maktabadda akhriska, garoonka cayaaraha, jardiinada.

Barnaamijyada Maqalka Sibyaanka ee Deegaanka

Adeegyada Barnaamijka Maqalka ee Ontario waxaa laga bixi-yaa xafiisyo gobolka ku baahsan.

Si aad uhesho halka aad kala xiriiri la’hayd fadlan booqo www.ontario.ca/infanthearing.

To order by phone:
1-800-668-9938
TTY: 1-800-268-7095

Or visit: www.serviceontario.ca/publications
Publication # 019566

Learn more: www.ontario.ca/children

Nov/2014 © Queen’s Printer for Ontario

SOMALI

Cunuggaagu wuu ku gudbay baaritaankii maqalka dhallaanka

Cunugaagu waxa uu helay jawaab ah baramoos

Cunuggaagu waxa uu ka helay baaritaankii maqalka jawaab ah *baramoos*. Taas oo macnaheedu yahay isaga ama iyadu labada dhegood–ba wax waa ka maqli karayaa imminka.

Dhab ugu fiirso inta uu ilmahaagu korayo

Qayb yar oo caruurta ka mid ah ayaa laga yaabaa in maqalku ka lumo marka ay sii waynaadaanba, sidaa darteed waa muhiim in aad u fiirsato illmahaaga korriimadooda.

Bilaha iyo sanadaha ugu horeeya ee kobcitaanka ilmaha waxaa u muhiim ah hor–ukaca luuqadda: Dhego beelka aan durba la ogaani waa qayb ka mid ah waxyaalaha sababa dib u dhaca af–barashada. Dib u dhaca af – barashaduna waxay keeni kartaa dabeecad iyo niyad xumo iyo weliba dhibaatooyin la xiriira dugsiga.

Waad ka caawin kartaa ilmahaaga xagga af–barshada

Caruurta badankoodu wax dhib ah kuma qabaan af–barashada, weliba hadday wax xogaa caawin ah helaan. Door baad ka cayaari kartaa baridda sida loo hadlo iyo luuqadda ilmahaaga intay gu’yaalka hore ku jiraan.

Tilmaamayaashaan horumarineed ee jaan–tusahan ku taxani waxay ku siinayaan qaar ka mid ah ifafaalaha la dhawro inta uu ilmahaagu korayo. Waxa kale oo ay ku siinaysaan talooyin la xiriira wixii aad samayn lahayd si aad ilmaaha uga caawiso hadal barashada. Waxaad la yaabi doontaa markaad aragto sida ay tani u sahlan tahay iyo in aad adba inta badan horay usamaysay.

Ontario

Ifafaalaha Horumarineed

Asaasayaashaan horumarineed waxay tusinayaan qaar ka mid ah xirfadaha lagu hinqin karo hadal barashada ilmaha marka ay kobcayaan. Waxaa halkaa ku jira wax xoogaa bidhaamin ah oo khuseeya sidii aad ilmahaaga uga caawin lahayd u barashada wada hadalka iyo xirfadaha luuqadda. Haddii uusan cunuggaagu lahayn mid ka mid ah ifafaalahaas, fadlan la xiriir Barnaamijka Af baridda Dugsiga hortii ee xaafaddaada ku yaalla.

Markuu yahay 6 bilood

- Wuxuu jalleecaa halka ay shanqartu ka imaanayso
- Waxa uu bilaabaa cod dheer ugu jawaabid jabaqdii yeertaba
- Waxa uu sameeyaa oohinno dhawaaqyo kala duwan ah had – ba waxa uu tabanahayo–waan baahanahay, waan daallanahay
- Waxa uu eeganayaa wejigaaga marka aad hadlayso
- Waxa uu sameeyaa dhoolla cadayn iyo qosol si uu uga jawaabo dhoolla cadayntaada iyo qosolkaaga
- Waxa uu iska dhigaa sidii uu qufacahayo ama cod kale samaynahayo – *iih ,ixii, aah*

Markuu yahay 12 bilood

- Waxa uu raacaa jihada hal tallaabo oo fudud – “fariiso”
- Waxa uu qolka daafihiisa ka eegaa bal wax aad u tilmaanto
- Waxa uu istcimaalaa labo ama saddex eray
- Waxa uu isticmaalaa tilmaan muuqaaleed si uu wada hadal u sameeyo–waxa uu u gacan ruxaa “nabadeey”, madaxa ayuu rux ruxaa “maya”
- Waxa uu dareenkaaga ku soo jiitaa cod, tilmaan muuqaaleed, iyo far ku fiiqid isaga oo indhahaaga eegaya
- Waxa uu kuu keenaa lucbad (Alaabo alaabeey ama Qalab caruureed) si uu kuu tusiyo
- Waxun ficil ah ayuu ku “dhaqaajiyaa” si loo soo eego ama loo amaano isaga
- Waxa uu isku dar daraa codad fara badan sidii isaga oo hadlaya – *adaa adaa badaah aabbo*
- Waxa uu tusiyaa in uu rabo buug masawireed fudud

Markuu yahay 24 bilood

- Waxa uu raacaa jihooyin labo tallaabo ah – “Orod oo keen Boonbalahaagii, xambaar oo tusi Ayeeyadaa”
- Waxa uu isticmaalaa 100 eray ama in ka badan
- Waxa uu isticmaalaa ugu yaraan labo magac–u–yaal– “adiga”, “aniga”, “waxayga”
- Waxa uu si is daba joog ah hal jumlad oo gaaban isugu keenaa labo eray ama in ka badan – “Aabbe koofi”, “Gaari hoos aad”
- Waxa uu ku raaxaystaa la joogitaanka caruuro kale
- Waxa uu bilaabaa in uu boonbalayaal u hibeeyo saaxiibadiisa kuna daydo ficillada iyo erayada ilmaha kale
- Dadku waxay fahmaan erayadiisa 50 ilaa 60 boqolkiiba markaas
- Si fudud oo uusan isku dhibayn ayuu u sameeyaa erayada iyo codadka
- Si habboon ayuu buugaagta u qabsadaa boggagoodana u rog rogaa
- Waxa uu “akhriyaa” sawirada xayawaanada iyo qalab caruureedyada
- Qalin qoriga ayuu ku xar xariiqaa

Markuu yahay 9 bilood

- Waxa uu ka jawaab bixiyaa magaciisa/eeda
- Waxa uu jawaab ka bixiyaa soo dhicitaanka telifoonka ama albaabka la soo garaaco
- Waxa uu fahmaa in lagu yiri “maya”
- Waxa uu ku helaa sidii uu rabo cod ama tilmaan muuqaaleed, tusaale, in loo yimaado oo kor loo qaado
- Waxa uu kula cayaaraa dheyello, tusaale, isii–hoo–qaado
- Waxa uu ku raaxaystaa aga joogga dadka
- Waxa uu bilaabaa hadaaq iyo cod ku celcelin – *baabah daa dah*

Markuu yahay 18 bilood

- Waxa uu fahmaa ujeeddada “soo gal iyo sii bax” “demi iyo daar”
- Waxa uu tilmaama dhawr xubnood oo jirka ka mid ah marka la weydiiyo
- Waxa uu isticmaalaa ugu yaraan 20 eray
- Waxa uu uga jawaabaa erayo ama tilmaan muuqaaleed su’aalaha fud fudud – “meeyey Boonbalihii?”, “waa maxay waxaasi?”
- Waxa uu ku sameeyaa Boonbalaha qaybo cayaaro iska yeel ah – Boonbalaha ayuu biyo waraabiyaa
- Waxa uu sameeyaa ugu yaraan afar xaraf oo codad kala duwan ah – *b, n, d, g, w, h*
- Waxa uu ku raaxaystaa in wax lagu dul akhriyo wuxuuna kula fiirsadaa buugaagta fudud
- Waxa uu tilmaamaa masawirada isaga oo isticmaalaya hal far

Markuu yahay 30 bilood

- Waxa uu gartaa uujeedada cabbirka (weyn/yar) iyo tirinta (wax yar, wax badan, ka sii badan)
- Wuxuu isticmaalaa qaar ka mid ah naxwaha dadka qaangaarka ah - “laba tufaax”, “shimbir buubaysa”, “aniga waan booday”
- Waxa uu istcimaalaa in ka badan 350 eray
- Waxa uu istcimaalaa eray ficileedyo – carar, candhuuf, dhac
- Waxa uu bilaabaa u yara wareegid xagga caruuraha kale, isaga oo adeegsanaya lucbado iyo erayo labadaba
- Waxa uu muujiyaa dareen danqasho marka ilmo kale la waxyeelleeyo ama uu calool xumaado
- Waxa uu isku dar daraa dhawr ficil marka uu cayaarayo – quudiyaa lucbadda oo hadana seexiyaa; intuu sheeyaal qot–qotomiyo ayuu hadana wax uu gaari ahaan ka wado marsiiyaa oo kala daadiyaa
- Intuusan hadalku afkiisa ka soo bixin ayuu codad kale sameeyaa
- Waxa uu soo saaraa erayo laban–laama labo jeer ama in ka badan ama uu ku xajinahayo – “daah – inyow – hoo”, “sa – riir –, “tu – faax”
- Waxay kala garannayaan summad iyo calaamooyin - calaamadda istaag
- Waxa uu xusuustaa ama fahmaa sheekooyinka uu horay u maqlay